

dit; ut docet Clariss. Pufendorffius *Dissertat. Academic. Append. contra Velth. §. Quod si autem.* Hinc laudatur id quod in *Symposio Platonis* legitur: *πᾶσα ποιεῖς ὧδε ἔχει. αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς ποιεῖται, ὥτε καλὴ, ὥτε αἰσχερά. Οἷον δ' οὖν ποιοῦμεν, ἢ πίνειν, ἢ ἀδελν, ἢ διαλέγεσθαι, ἢ ἐν τούτων αὐτὸ κατ' αὐτὸ καλὸν ἔστιν, εἰ μὴ ἐν τῇ ποιεῖται, ὥς αὖ ποιεῖται, τούτων ἀπέχου, καλῶς ἢ καὶ ποιεῖται καὶ ὁρῶς, καλὸν γίνεσθαι, μὴ ὁρῶς δὲ, αἰσχερῶς.* Omnis actio ita se habet: ipsa in se considerata neque honesta neque turpis est. Quicquid igitur facimus, v. g. bibere, aut canere, aut colloqui, non est horum quicquam bonum secundum se, sed in ipsa operatione, qua quodammodo instituta fuerit, talis evadet actio; igitur si bene recteque instituitur, bona, si male, fit mala. Et hoc est illud, quod in actionis humanæ consideratione morale vulgò appellatur. Etenim cum illæ actiones, quarum homo Dominus est, eidem non possint non imputari, illa autem imputatio non animorum inclinationes tantum, sed & certæ regulæ conformiter agendi consuetudines, quæ morum appellatione vulgò veniunt, respiciat, factum inde est, ut omnes actiones, tum ex agentis voluptate, tum ex juris eas aut approbantis aut improbantis auctoritate ratæ & efficaces, morales appellatæ sint. vid. G. Felix *Dissertat. de jure agendi moraliter* §. 8.

X. Quid verò sit illa humanarum actionum moralitas? unde sit? & quibus constitatur, nunc porro expendendum venit. Moralitas, inquit Pavorinus *Summa Ethica Disputat. I. Quest. I. Definit. VI. est Ens ad personam rationalem spectans, ut ea præter usum rationis habet libertatem, seu ut est causa libera.* Dicitur hic moralitas x. esse Ens. Quod si verò moralitas Ens est, habebit rationem boni; Quot modis enim Ens, tot modis & bonum dicitur; *Arist. I. Ethicor. Eudem. cap. IIX.* Itaque moralitas erit bonum quid. Bona autem duorum sunt generum; Alia sunt simpliciter talia: Alia secundum quid; Hæc ita dicuntur propter esse tantum: Illa verò propter qualitates & operationes suas; vid. B. DN. D. Horneju, *Doctrina Moralis Lib. II. cap. ult. confer. Clariss. Durrius Institut. Moral. Part. III. Sect. III. cap. VI. §. III.* Et posteriori hoc modo considerata